

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA

2014 M. RUGPJŪČIO 1 D. – 2014 M. RUGPJŪČIO 31 D.

**APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO
TEISMO TEISINĖS ANALIZĖS IR INFORMACIJOS DEPARTAMENTAS**

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE	3
6. SOCIALINĖ APSAUGA	3
<i>Dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos už tarnybą skyrimo pareigūnui, atleistam dėl sveikatos (Vidaus tarnybos įstatymo 53 str. 1 d. 15 p.).....</i>	<i>3</i>
7. KONKURENCIJA	4
<i>Dėl teisės iš Konkurencijos tarybos gauti informaciją, susijusia su koncentracijos vertinimu.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo atsisakyta pradėti tyrimą, susijusį su Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimu, Švietimo ir mokslo ministerijos įstaigoms pavišinus duomenis apie neigiamą veiklos vertinimą gavusias aukštąsias mokyklas</i>	<i>5</i>
14. TERITORIJŲ PLANAVIMAS.....	6
<i>Dėl administracinės bylos nagrinėjimo ribų, kai skundžiamas planavimo organizatoriaus atsakymas į suinteresuoto asmens siūlymus dėl rengiamo (parengto) teritorijų planavimo dokumento.....</i>	<i>6</i>
17. BYLOS DĖL NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO	6
<i>Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2010 m. kovo 17 d. sprendimo Nr. 1-1447 „Dėl socialinio būsto fondo paskirstymo pagal sąrašus“ 1.2 punkto teisėtumo</i>	<i>6</i>
24. BYLOS DĖL VALSTYBĖS GARANTUOJAMOS TEISINĖS PAGALBOS.....	7
<i>Dėl advokato išlaidų teikiant valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą priteisimo.....</i>	<i>7</i>
25. BYLOS DĖL ASMENS DUOMENŲ TEISINĖS APSAUGOS	8
<i>Dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo vertinimo, kai juos tvarkantis asmuo yra įregistruotas duomenų valdytoju.....</i>	<i>8</i>
29. BYLOS, SUSIJUSIOS SU GINKLŲ IR ŠAUDMENŲ KONTROLE.....	9
<i>Dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatytų reikalavimų leidimams taikymo, atsižvelgiant į asmens charakteristiką ir asmenines savybes</i>	<i>9</i>
35. BYLOS, SUSIJUSIOS SU VIETOS SAVIVALDA.....	10
<i>Dėl tarp kompetentingos įstaigos ir vežėjo sudarytos sutarties bei leidimo vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais galiojimo termino pratęsimo</i>	<i>10</i>
38. KITOS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE	12
<i>Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais vietos sampratos</i>	<i>12</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	13
67. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONĖS	13
<i>Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės – akto galiojimo stabdymo – taikymo, jei šiame akte nurodyta sumokėti bauda jau turėjo būti sumokėta.....</i>	<i>13</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informavimui. Oficialius ir nesutrumpintus sprendimų tekstus galite rasti LVAT interneto svetainėje www.lvat.lt.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

6. Socialinė apsauga

6.6.1. Bylos dėl valstybinių pensijų

Dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos už tarnybą skyrimo pareigūnui, atleistam dėl sveikatos (Vidaus tarnybos įstatymo 53 str. 1 d. 15 p.)

Administracinėje byloje buvo sprendžiamas klausimas dėl pareigūnų ir karių valstybinės pensijos skyrimo pareigūnui, atleistam iš vidaus tarnybos pagal Vidaus tarnybos statuto 53 straipsnio 1 dalies 15 punktą (dėl laikino nedarbingumo neatvykus į tarnybą ilgiau kaip 120 kalendorinių dienų). Byloje nustatyta, kad pareiškėjas atleidimo iš tarnybos dieną vidaus reikalų sistemoje buvo išstarnavęs daugiau kaip 19 metų, o darbingumo (50 proc.) jis neteko dėl priežasčių, nesusijusių su tarnyba vidaus reikalų sistemoje.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 straipsnį, gali būti paskirtos trijų rūšių valstybinės pensijos: 1) už tarnybą, 2) netekto darbingumo; 3) našlių ir našlaičių.

Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punktą nustato vieną iš pareigūnų ir karių valstybinės pensijos skyrimo sąlygų – ši pensija skiriama ir mokama išėjusiems iš tarnybos šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytiems pareigūnams ir kariams, atleistiems dėl sveikatos, kai yra žinybinės centrinės medicininės ekspertizės komisijos išvada, arba pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais dėl priežasčių, nesusijusių su tarnyba, ir išstarnavusiems vidaus reikalų, valstybės saugumo, krašto apsaugos, prokuratūros sistemose, Specialiųjų tyrimų tarnyboje, Kalėjimų departamente ar jam pavaldžiose įstaigose ir valstybės įmonėse, muitinės sistemoje (dirbusiems muitinės mobiliosiose grupėse ar muitinės postuose arba atlikusiems operatyvinę veiklą ir (arba) ikiteisminį tyrimą) 5 ir daugiau metų. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjas atitinka antrąją šios įstatymo normos taikymo pareigūnų ir karių valstybinei pensijai skirti sąlygą: „pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais dėl priežasčių, nesusijusių su tarnyba, ir išstarnavusiems vidaus reikalų <...> sistemose <...> 5 ir daugiau metų“.

Pareigūnų ir karių valstybinės pensijos už tarnybą dydį nustatančio Įstatymo 7 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad atleistiems dėl sveikatos (3 straipsnio 1 dalies 4 punktą) pareigūnams ir kariams, išstarnavusiems nuo 5 iki 10 metų, už kiekvienus tarnybos metus, įskaitytus į tarnybos laiką pensijai skirti, skiriama po 2 procentus šio straipsnio 1 dalyje nurodyto darbo užmokesčio, išstarnavusiems nuo 10 iki 20 metų – 20 procentų šio darbo užmokesčio, o išstarnavusiems daugiau kaip 20 metų skiriama šio straipsnio 2 dalyje nurodyto dydžio pensija. Taigi Įstatymo 7 straipsnio 3 dalis, nukreipdama be jokių išlygų į šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punktą, numato galimybę skirti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją už tarnybą atleistam dėl sveikatos pareigūnui, kuris atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punkte nustatytas sąlygas. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad minėtas teisinis reguliavimas pagal bylos faktines aplinkybes suteikia pareiškėjui teisę gauti jo pasirinktą pareigūnų ir karių valstybinę pensiją už tarnybą, kurios dydį lemia išstarnauti tarnybos metai (nuo 10 iki 20 metų, Įstatymo 7 str. 3 d.).

Teisėjų kolegija, be kita ko, akcentavo, kad pareiškėjas, vadovaudamasis Įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punktu, siekė gauti pareigūnų ir karių valstybinę pensiją už tarnybą, o ne pareigūnų ir karių valstybinę netekto darbingumo pensiją. Taigi šiuo aspektu buvo pripažinta, kad Įstatymo 8 straipsnio nuostatos, kuriomis atsisakymą skirti pareiškėjui pareigūnų ir karių valstybinę pensiją grindė atsakovas (t. y. kad jei darbingumo netekta dėl kitų (nesusijusių su tarnyba) priežasčių, pareigūnų ir karių valstybinė netekto darbingumo pensija skiriama tik tuo atveju, jei darbingumo netekta tarnybos metu), nagrinėjamo ginčo atveju neaktualios ir netaikytinos.

2014 m. rugpjūčio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1283/2014
Procesinio sprendimo kategorija 6.6.1

7. Konkurencija

7.6. Konkurencijos tarybos įgaliojimai, teisės ir pareigos

Dėl teisės iš Konkurencijos tarybos gauti informaciją, susijusia su koncentracijos vertinimu

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos sprendimo „Dėl prašymo susipažinti su bylos medžiaga“ 2 punkto teisėtumo ir pagrįstumo, taip pat Konkurencijos tarybos pareigos pateikti pareiškėjui koncentracijos pažymas, nurodytas Konkurencijos tarybos darbo reglamento 107–108 punktuose, kurių pagrindu buvo priimti Konkurencijos tarybos 2009 m. sausio 29 d. nutarimas Nr. 1S-14, 2009 m. spalio 8 d. nutarimas Nr. 1S-159 ir 2011 m. liepos 21 d. nutarimas Nr. 1S-141. Pareiškėjas nurodė, kad Konkurencijos taryba turi pareigą pateikti jo prašyme nurodytus dokumentus (t. y. pažymas, susijusias su rinkų apibrėžimu) ir skundžiamu sprendimu nepagrįstai atsisakė tai atlikti. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą tenkino iš dalies: konstatavo, kad skundžiamas sprendimas neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 8 straipsnio 1 dalies reikalavimų, šį sprendimą panaikino ir įpareigojo atsakovą iš naujo tinkamai išnagrinėti pareiškėjo prašymo dalį.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija pabrėžė, kad skundžiamas Konkurencijos tarybos sprendimas iš tiesų yra ydingas: jame nėra pateikti išsamūs atsisakymo tenkinti pareiškėjo prašymą motyvai, nenurodyta jo apskundimo tvarka. Vis dėlto teismas pripažino, kad, kaip matyti iš bylos medžiagos, apskundimo tvarkos nenurodymas nesutrukdė pareiškėjui realizuoti savo teisės į teisminę gynybą. Be to, skundžiamame sprendime bendriausia prasme yra nurodytas aiškus atsisakymo pateikti dokumentus pagrindas – t. y. iš atsisakymo galima suprasti, jog atsakovas prašomus pateikti dokumentus laiko tarnybinio (vidinio) naudojimo dokumentais, kurie neatskleistini remiantis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 7 dalimi. Atsižvelgdama į tai teisėjų kolegija vertino, kad pirmosios instancijos teismas nepagrįstai nesprenė bylos iš esmės tuo aspektu, jog neanalizavo, ar atsakovas pagrįstai atsisakė pateikti pareiškėjui jo prašomus dokumentus ir nesprenė pareiškėjo reikalavimo įpareigoti atsakovą suteikti jo prašomus dokumentus.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad Konkurencijos tarybos vidaus darbo reikmėms skirtos nuomonės, Konkurencijos tarybos parengti dokumentai, susiję su klausimais, dėl kurių nėra priimtas galutinis Konkurencijos tarybos nutarimas ar kitoks sprendimas, ir tik Konkurencijos tarybos vidaus darbo tvarkos organizavimui skirti dokumentai yra tarnybinio naudojimo dokumentai, kurie neteikiami susipažinti tretiesiems asmenims ir nesegami į tyrimų bylas, su kuriomis turi teisę susipažinti tretieji asmenys. Tokie Konkurencijos tarybos tarnybinio naudojimo dokumentai gali būti teikiami tik teisėsaugos institucijoms įstatymų joms priskirtoms funkcijoms atlikti.

Pasak apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegijos, pirmosios instancijos teismas, nagrinėdamas bylą iš esmės, turėtų nuspręsti, ar byloje vertinamu atveju egzistuoja Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės institucijų ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje nustatyti atsisakymo suteikti informaciją ar dokumentus pagrindai juos aiškinant ir taikant sistemiškai su Konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 7 dalies nuostatomis. Šiuo aspektu teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad Teisės gauti informaciją iš valstybės institucijų ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 1 straipsnio 3 dalies 6 punkte atskirai nėra išskirta tarnybinių dokumentų, kurie pripažįstami neteiktiniais asmenims dėl tam tikro viešojo intereso apsaugos, kategorija, o pagal Konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 7 dalį susipažinti neteikiami ne apskritai visi tarnybiniai (vidiniai) dokumentai, o išskirtos tik tam tikros konkrečios tarnybinių dokumentų, kurie neteiktini tretiesiems asmenims, kategorijos.

Teisėjų kolegijos vertinimu, Konkurencijos įstatymo 21 straipsnio 7 dalies nuostatos turėtų būti aiškinamos ir taikomos atsižvelgiant į konstitucinę teisės gauti informaciją statusą ir atsakingo valdymo principą, t. y. turėtų būti vertinama, kokių teisėtų visuomeninių tikslų siekiama tokiu įstatyme nustatytu reguliavimu, šiuos tikslus turėtų būti siekiama užtikrinti, ieškant pusiausvyros tarp individo teisės gauti informaciją ir teisėto visuomeninio tikslo. Šiuo aspektu dėmesys taip pat atkreiptinas į tai, kad pagal Konkurencijos tarybos 2000 m. balandžio 27 d. nutarimu Nr. 45 patvirtintos Pranešimo apie koncentraciją pateikimo, nagrinėjimo ir bendrųjų pajamų apskaičiavimo tvarkos 56.1 punkte nurodyta, jog šios tvarkos 55 punkte nurodyti asmenys (t. y. pranešimą apie koncentraciją pateikę asmenys bei kiti suinteresuoti asmenys, kurie dėl numatomos įvykdyti koncentracijos yra pateikę raštiškus prieštaravimus) turi taip pat ir teisę susipažinti su koncentracijos nagrinėjimo bylos medžiaga, išskyrus informaciją, kuri yra kitų ūkio subjektų komercinė paslaptis. Teisėjų kolegijos vertinimu, atsižvelgiant į tai, kad tyrimo eigoje pranešimą apie koncentraciją pateikęs subjektas turi teisę susipažinti su koncentracijos nagrinėjimo medžiaga, baigus nagrinėti tokią bylą ir priėmus galutinį sprendimą teisinį reguliavimą nėra pagrindo aiškinti kaip siaurinantį

minėto subjekto teisę gauti informaciją. Taigi pirmosios instancijos teismas turėtų vertinti, ar pareiškėjo prašomos pažymos yra sudedamoji koncentracijos bylos dalis. Teisėjų kolegija taip pat atkreipė dėmesį į pareiškėjo argumentus dėl to, jog jo prašomos pažymos, turint galvoje tai, kad Konkurencijos tarybos nutarimai, leidžiantys vykdyti koncentraciją, neturi motyvuojamosios dalies, laikytinos sudėtine tokių nutarimų dalimi, nes priešingas situacijos vertinimas būtų nesuderinamas su VAI 8 straipsnio 1 dalimi.

2014 m. rugpjūčio 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1626/2014
Procesinio sprendimo kategorija 7.4

Dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo atsisakyta pradėti tyrimą, susijusį su Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimu, Švietimo ir mokslo ministerijos įstaigoms paviešinus duomenis apie neigiamą veiklos vertinimą gavusias aukštąsias mokyklas

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas Lietuvos edukologijos universitetas kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu, prašydamas panaikinti Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2012 m. lapkričio 20 d. nutarimą Nr. 1S-158 ir įpareigoti Konkurencijos tarybą pradėti tyrimą dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jos ministro veiksmų. Pareiškėjas paaiškino, kad 2012 m. liepos 4 d. įvairiose žiniasklaidos priemonėse buvo paskelbti ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje vykusios spaudos konferencijos metu pristatyti dalies aukštųjų mokyklų veiklos vertinimo rezultatai. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos tinklalapyje buvo patalpintas pranešimas apie minėtą konferenciją su pateikta nuoroda į konferencijos metu demonstruotas skaidres. Iš šių skaidrių turinio buvo galima suprasti, jog kai kurios Lietuvos aukštosios mokyklos yra įvertintos neigiamai, Mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centrui bei Studijų kokybės vertinimo centrui atlikus aukštųjų įstaigų veiklos vertinimą.

Apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad nagrinėjamu atveju buvo kreiptasi į Konkurencijos tarybą dėl tyrimo pradėjimo dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio, kuris įtvirtina viešojo administravimo subjektų pareigą užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę, pažeidimo, kai Švietimo ir mokslo ministerija ir (arba) švietimo ir mokslo ministras paskelbė įgaliotų institucijų nepatvirtintus ir neįsigaliojusius aukštųjų mokyklų realiųjų išteklių ir veiklos atitikties vertinimo rezultatus. Konkurencijos taryba skundžiamu nutarimu atsisakė pradėti tyrimą Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 7 punkto, numatančio, kad Konkurencijos taryba priima nutarimą atsisakyti pradėti tyrimą, jeigu nėra duomenų, kurie leistų pagrįstai įtarti šio įstatymo pažeidimą, pagrindu.

Teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, kad atsakovas padarė teisingas išvadas dėl neprivilegijavimo ir nediskriminavimo, nes teigiamai ir neigiamai įvertintų aukštųjų mokyklų vertinimo rezultatai buvo paskelbti tokia pačia tvarka, neišskiriant atskirų aukštųjų mokyklų. Visos vertintos aukštosios mokyklos buvo vertinamos ir jų vertinimo rezultatų paskelbimas, nors galbūt ir prieštaraujantis kitiems teisės aktams, vyko vienodomis aplinkybėmis. Be to, visų minėtų aukštųjų mokyklų išorinio veiklos vertinimo rezultatai taip pat buvo paskelbti tokia pačia tvarka, 2012 m. liepos 4 d. spaudos konferencijos metu ir informaciją patalpinant Švietimo ir mokslo ministerijos svetainėje. Todėl atitinkamai nėra pagrindo įtarti, kad Švietimo ir mokslo ministerija ir (arba) jos ministras sudarė skirtingas veiklos sąlygas. Taigi visos vertinamos aukštosios mokyklos buvo vertinamos ir jų vertinimo rezultatų paskelbimas vyko vienodomis aplinkybėmis, buvo taikomi iš esmės tie patys vertinimo kriterijai. Šiuo atveju vienodų konkurencijos sąlygų sudarymas reiškia situaciją, kai ūkio subjektai turi tokias pačias veikimo rinkoje galimybes, o jei tomis pačiomis sąlygomis veikiantys ūkio subjektai yra vertinami skirtingai, t. y. tam tikras subjektas ar subjektai gauna privilegijas, kiti toje pačioje situacijoje esantys ūkio subjektai patiria diskriminaciją. Šiuo atveju ir pats pareiškėjas iš esmės nenurodė, kad buvo išskirta atitinkama subjektų grupė apie kurios vertinimą buvo pasisakyta ar kad vertinimo rezultatai buvo paskelbti nevienoda tvarka tiek teigiamai, tiek neigiamai vertintų aukštųjų mokyklų atžvilgiu, buvo taikomi skirtingi vertinimo diskriminaciniai kriterijai. Atitinkamai, nėra pagrįsto pagrindo įtarti, kad pareiškėjas, kaip aukštoji mokykla, kuri buvo įvertinta neigiamai, būtų diskriminuojamas aukštųjų mokyklų, kurios vertintinos teigiamai, atžvilgiu. Atsakovas šiuo atveju pagrįstai nurodė, kad pareiškėjo įvardinti galimi kitų teisės aktų pažeidimai ar pareiškėjo patirtų nuostolių faktas savaime nereiškia, kad dėl to yra pagrindas įtarti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimą.

2014 m. rugpjūčio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-308/2014
Procesinio sprendimo kategorija 1.2; 7.5.4; 7.6

14. Teritorijų planavimas

14.5. Visuomenės dalyvavimas teritorijų planavimo procese

Dėl administracinės bylos nagrinėjimo ribų, kai skundžiamas planavimo organizatoriaus atsakymas į suinteresuoto asmens siūlymus dėl rengiamo (parengto) teritorijų planavimo dokumento

Teritorijų planavimo įstatymo (redakcija, galiojusi 2013 m. vasario 20 d.) 32 straipsnio 2 dalyje buvo numatyta, kad planavimo organizatorius, išnagrinėjęs visuomenės pateiktus pasiūlymus, parengia priimtų ir motyvuotai atmestų pasiūlymų apibendrinimo medžiagą su paaiškinimais, kaip atsižvelgta į visuomenės nuomonę, visuomenės pasiūlymų kopijas arba šių pasiūlymų kopijas kompiuterinėje laikmenoje ir kartu su parengtais teritorijų planavimo dokumentais teikia teritorijų planavimo dokumentą derinančioms institucijoms. Pasiūlymus pateikusiems asmenims planavimo organizatorius motyvuotai atsako raštu. Atsakymas gali būti apskūstas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančiai institucijai per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos. Valstybinę priežiūrą atliekanti institucija per 20 darbo dienų nuo skundo gavimo dienos pateikia motyvuotą atsakymą, kuris įstatymu nustatyta tvarka gali būti apskūstas teismui. Iš esmės analogiška nuostata buvo įtvirtinta ir Teritorijų planavimo valstybinės priežiūros tvarkos aprašo, patvirtinto aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro 2010 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. D1-831/3D-868, 5 punkte.

Apžvelgiamoje byloje nustatyta, kad pareiškėjas planavimo organizatoriui pateikė pasiūlymus dėl rengiamo ginčo teritorijos detaliojo plano. Kadangi gautas atsakymas pareiškėjo netenkino, nes buvo neišsamus, nemotyvuotas bei nepagrįstas, jis jį apskundė teisės aktų nustatyta tvarka.

Remdamasi prieš tai paminėtomis teisės aktų nuostatomis, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismui teko pareiga patikrinti, kiek pagrįstas pareiškėjo (apelianto) skundas, kad atsakymas į detaliojo plano pasiūlymus buvo neišsamus, nemotyvuotas, tačiau prievolės atlikti atsakovo atsakymo pagrįstumo teritorijų planavimo teisės aktų atžvilgiu teismas neturėjo. Kitaip tariant, teismas neturėjo teisinio pagrindo nagrinėti iš esmės dėl galimų teritorijų planavimo teisės aktų pažeidimo bei jų šalinimo. Toks tvirtinimas, pasak LVAT teisėjų kolegijos, paremtas Teritorijų planavimo įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje išdėstytomis nuostatomis, kur įvardytiems teisiniams vienetams tenka tik pareiga teikti motyvuotus atsakymus į pasiūlymus, pastaruosius apibendrinti bei pateikti kitiems teritorijų planavimo veikloje dalyvaujantiems subjektams, turintiems teisę spręsti dėl detaliojo plano derinimo.

Apžvelgiamoje byloje nekilo jokių abejonių, kad tiek planavimo organizatoriaus atsakymas, tiek valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančios institucijos atsakymas motyvuoti, todėl nebuvo pagrindo teiginiui, kad detaliojo plano organizatorius ir atsakovas nesilaikė Teritorijų planavimo įstatymo 32 straipsnio 1 ir 2 dalies reikalavimų dėl motyvuotų atsakymų pateikimo, ir ši aplinkybė negalėjo suponuoti skundo reikalavimų tenkinimo.

2014 m. rugpjūčio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1699/2014
Procesinio sprendimo kategorija 14.3.2

17. Bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo

17.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektu

Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2010 m. kovo 17 d. sprendimo Nr. 1-1447 „Dėl socialinio būsto fondo paskirstymo pagal sąrašus“ 1.2 punkto teisėtumo

Administracinėje byloje Vyriausybės atstovas Vilniaus apskrityje iškėlė klausimą dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2010 m. kovo 17 d. sprendimo Nr. 1-1447 „Dėl socialinio būsto fondo paskirstymo pagal sąrašus“ (toliau – Sprendimas) 1.2 punkto tam tikrų nuostatų teisėtumo.

Sprendamas Sprendimo 1.2 punkto nuostatos „tik įrašytiems į sąrašus socialinio būsto nuomai ir“ atitiktis teisėtumo bei įstatymo viršenybės principams klausimą, Vyriausiasis administracinis teismas pirmiausia pažymėjo, kad iš Lietuvos Respublikos Konstitucijos kyla reikalavimas teisėkūros subjektams teisės aktus leisti tik neviršijant savo įgaliojimų, laikantis įstatymo viršenybės principo.

Valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo (toliau – Įstatymas) 11 straipsnio 6 dalis nustato, jog savivaldybės gyvenamosios patalpos savivaldybės tarybos nustatyta tvarka išnuomojamos ir neįrašytoms į šio straipsnio 2 dalyje nurodytus sąrašus šeimoms ir asmenims, netekusiems būsto dėl gaisrų, potvynių, stiprių vėjų ar kitų nuo žmogaus

valios nepriklausančių aplinkybių, kurie Lietuvos Respublikos teritorijoje nuosavybės teise neturi kito tinkamo gyventi būsto, šeimoms, auginančioms penkis ir daugiau vaikų, ir šeimoms, kurioms vienu kartu gimsta trys ar daugiau vaikų, taip pat vienišiams judėjimo negalia turintiems asmenims. Kaip pažymėjo teisėjų kolegija, ginčijamo Sprendimo 1.2 punkto turinys suponuoja, jog butai, pritaikyti asmenims (šeimoms), turintiems judėjimo negalia, nuomojami tik Įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatytiems asmenims, t. y. tik įrašytiems į sąrašus. Tai reiškia, jog asmuo, kuris yra vienišas ir turi judėjimo negalia, taip pat privalo būti įrašytas į sąrašą, nors Įstatymo 11 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad asmeniui, neįrašytam į minėtus sąrašus, gali būti išnuomojamas būstas. Nors atsakovas teigė, jog Sprendimas reglamentuoja socialinio būsto fondo paskirstymą būtent pagal sąrašus, ir nereglamentuoja atvejų, kai socialinis būstas nuomojamas ne eilės tvarka – tai reglamentuojama Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2010 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. 1-1640 patvirtintame Socialinio būsto nuomos asmenims (šeimoms), neįrašytiems į asmenų ir šeimų, turinčių teisę į socialinį būstą, sąrašus, tvarkos apraše, tačiau buvo pastebėta, kad Sprendime nėra nuorodos į šį tvarkos aprašą. Taigi vienišam asmeniui, turinčiam judėjimo negalia, susipažinus su Sprendimo tekstu, sudaroma prielaida manyti, jog jis privalo būti įrašytas į sąrašą. Toks teisinis reguliavimas pripažintas nepateisinamu, nes yra klaidinantis. Atsižvelgusi į tai, teisėjų kolegija darė išvadą, jog Sprendimo 1.2 punkto nuostata „tik įrašytiems į sąrašus socialinio būsto nuomai ir“ prieštarauja Įstatymo 11 straipsnio 6 daliai.

Teisėjų kolegija taip pat vertino Sprendimo 1.2 punkto nuostatos „šie butai neįtraukiami į socialinio būsto fondo paskirstymo pagal sąrašus procentus“ atitiktį Įstatymo 11 straipsnio 3 daliai bei teisėtumo principui. Sprendimo 1.1 punktas nustato, kad nuomojamo socialinio būsto fondas paskirstomas pagal Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu patvirtintus sąrašus – 1.1.1–1.1.6 punktuose įtvirtinti sąrašų prioritetai ir procentine išraiška nurodyta, kuriam sąrašui skiriama didžiausia socialinio būsto fonde esančių butų dalis. Nors Sprendimo 1.2 punkte nurodyti butai yra socialinio būsto fonde, tačiau ginčijama nuostata numato, jog skirstant socialinius butus pagal sąrašus, jie nėra įtraukiami (išskaičiuojami) į bendrą neįgaliųjų asmenų (šeimų) sąrašui ar kitiems sąrašams skirtų butų skaičių, taip pat ir į socialinio būsto paskirstymo pagal sąrašus procentus. Vadinas, kiekvienam sąrašui yra skiriamas Sprendimo 1.1.1–1.1.6 punktuose nurodytas procentas socialinio būsto fonde esančių butų ir papildomai gali būti skiriami Sprendimo 1.2 punkte nurodyti butai. Todėl apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, jog savivaldybei nustačius tokį reguliavimą, faktiškai nėra įmanoma nustatyti, koks galutinis procentas socialinio būsto fonde esančių butų yra skiriamas kiekvienam sąrašui, o tai reiškia, kad Sprendimo 1.2 punktu yra sukuriama prielaidos pakeisti Sprendimo 1.1.1–1.1.6 punktuose nustatytus sąrašų prioritetus ir pažeisti imperatyvią Įstatymo 11 straipsnio 3 dalies nuostata, kad pirmumas turi būti teikiamas buvusių našlaičių ar be tėvų globos likusių asmenų sąrašui. Taigi Sprendimo 1.2 punkto ginčijama nuostata pripažinta prieštaraujančia ir teisėtumo principui.

2014 m. rugpjūčio 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1523/2014
Procesinio sprendimo kategorija 17.2

24. Bylos dėl valstybės garantuojamos teisinės pagalbos

Dėl advokato išlaidų teikiant valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą priteisimo

Pareiškėjas Lietuvos valstybė, atstovaujama Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos, apžvelgiamoje byloje nesutiko su pirmosios instancijos teismo sprendimo dalimi, kuria atmetas jo prašymas priteisti dalį (340 Lt) antrinės teisinės pagalbos išlaidų, patirtų teikiant teisinę pagalbą po Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos 2009 m. balandžio 3 d. pažymos Nr. (4.22)-TPA-170-09 dėl advokato išlaidų teikiant valstybės garantuojamą antrinę teisinę pagalbą S. Č. parengimo. Pareiškėjo teigimu, teisės aktai nenumato, kad iš asmenų, kuriems buvo teikiama teisinė pagalba, būtų galima reikalauti apmokėti tik tą išlaidų dalį, kuri buvo nurodyta teismams pagal Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 14 straipsnio 8 dalį pateiktose pažymose dėl antrinės teisinės pagalbos išlaidų apskaičiavimo.

Tačiau pirmosios instancijos teismas sprendė, jog šiuo atveju egzistuoja pagrindas tik iš dalies tenkinti pareiškėjo prašymą atlyginti 50 proc. patirtų išlaidų už suteiktą antrinę teisinę pagalbą. Pirmosios instancijos teismas argumentavo, kad viena iš sąlygų priteisti iš antrinę teisinę pagalbą gavusio asmens tos pagalbos teikimo išlaidų dalį yra advokato, teikusio tokią pagalbą, prašymas dėl išlaidų dydžio apskaičiavimo, kuriame advokatas nurodo savo atliktų darbų pobūdį, jų trukmę, bei kad asmeniui nuo pat antrinės teisinės pagalbos teikimo pradžios (surašant prašymą) iki galutinio teismo sprendimo byloje priėmimo turi būti aiškus antrinės teisinės pagalbos išlaidų dydis, kurį jis privalės sumokėti valstybei, jeigu

teismas jam šios išlaidų sumos nepriteisų. Nustatęs, kad atsakovei buvo žinoma tik 1 220 Lt antrinės teisinės pagalbos išlaidų suma, kuri buvo nurodyta administracinę bylą nagrinėjusiam teismui pagal Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 14 straipsnio 8 dalį pateiktoje Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos 2009 m. balandžio 3 d. pažymoje Nr. (4.22)-TPA-170-09, pirmosios instancijos teismas darė išvadą, jog pareiškėjui gali būti priteista tik 50 proc. minėtoje 2009 m. balandžio 3 d. pažymoje nurodytos sumos.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija su tokiomis pirmosios instancijos teismo išvadomis nesutiko. Remdamasi ginčui aktualiomis teisės normomis teisėjų kolegija sprendė, kad Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo nuostatos advokato prašymo dėl išlaidų dydžio apskaičiavimo pateikimo tarnybai bei apskaičiuotų išlaidų teikimo teismui nesieja su Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 19 straipsnyje įtvirtintais antrinės teisinės pagalbos išlaidų išieškojimo tvarkos reikalavimais. Be to, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. gegužės 2 d. nutarimu Nr. 396 patvirtintų Advokatams už antrinės teisinės pagalbos teikimą ir koordinavimą mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 30 punkte numatyta, kad advokatai, nuolat teikiantys antrinę teisinę pagalbą, kas mėnesį teikia tarnybai teikiamos (suteiktos) antrinės teisinės pagalbos ataskaitas sutartyse dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo nustatyta tvarka. Tuo tarpu pagal Taisyklių 31 punktą, prašymą išmokėti užmokesčių už suteiktą antrinę teisinę pagalbą ir dokumentus, patvirtinančius antrinės teisinės pagalbos suteikimą (procesinius dokumentus, teismo sprendimus ir panašiai) ir turėtas šių Taisyklių 29 punkte nurodytas išlaidas, tarnybai pateikia advokatai, kurie prireikus teikia antrinę teisinę pagalbą.

Nagrinėjamu atveju Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba nurodė, kad atsakovei teisinę pagalbą teikęs advokatas A. K. yra nuolat teikiantis antrinę teisinę pagalbą. Todėl pirmosios instancijos teismas nepagrįstai sprendė, kad advokatas privalėjo Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybai pateikti prašymą dėl išlaidų dydžio apskaičiavimo. Tokią išvadą, aiškinant aktualias ginčui teisės normas, patvirtina ir nuo 2011 m. liepos 16 d. įsigaliojusios Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2011 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 1R-176 patvirtintos Antrinės teisinės pagalbos išlaidų dydžio apskaičiavimo rekomendacijos, kurių 12 punktą numato, jog tuo atveju, kai, vadovaujantis Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 4 straipsnio 5 punktu ir 24 straipsniu, asmuo, kuriam buvo teikiama antrinė teisinė pagalba, turi pareigą apmokėti antrinės teisinės pagalbos išlaidas (antrinės teisinės pagalbos išlaidų dalį), tarnyba apskaičiuoja šio asmens mokėtiną sumą už suteiktą antrinę teisinę pagalbą, remdamasi informacija, pateikta prireikus antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato prašyme išmokėti užmokesčių už suteiktą antrinę teisinę pagalbą arba nuolat antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato pagal Advokatų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą, duomenų apie suteiktą (teikiamą) antrinę teisinę pagalbą rinkimo, kaupimo ir pateikimo valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyboms tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2008 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. 1R-478, 6, 7 punktus pateiktais duomenimis.

Bylos duomenys patvirtino, kad advokatas pareiškėjui pateikė išrašus iš antrinės teisinės pagalbos duomenų bei statistinių ataskaitų, kuriuose detalai nurodyti advokato atlikti antrinės teisinės pagalbos veiksmai bei jų trukmė. Todėl teisėjų kolegija sprendė, kad Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos reikalavimas atsakovei sumokėti 50 proc. gautos antrinės teisinės pagalbos išlaidų, apskaičiuotų pagal advokato pateiktus duomenis, yra teisėtas.

2014 m. rugpjūčio 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-1666/2014
Procesinio sprendimo kategorija 24

25. Bylos dėl asmens duomenų teisinės apsaugos

Dėl asmens duomenų tvarkymo teisėtumo vertinimo, kai juos tvarkantis asmuo yra įregistruotas duomenų valdytoju

Apžvelgiamoje byloje nustatyta, kad pareiškėjas UAB „Neo Group“ darbininkų sąjunga 2013 m. kovo 4 d. su skundu kreipėsi į Valstybinės duomenų apsaugos inspekciją (toliau – ir Inspekcija), prašydamas įpareigoti UAB „Neo Group“ (toliau – ir Bendrovė) nedelsiant nutraukti neteisėtą asmens duomenų tvarkymą naudojant vaizdo stebėjimo priemones paskirstyto valdymo patalpose. Inspekcija skundžiamu 2013 m. kovo 12 d. sprendimu atmetė pareiškėjo skundą. Sprendime nurodoma, kad Bendrovė, kaip reikalaujama Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ADTAI) 31 straipsnyje, yra pateikusi Inspekcijai pranešimą apie vaizdo stebėjimą Bendrovės paskirstyto valdymo sistemos patalpose. Inspekcija, išnagrinėjusi Bendrovės pateiktą pranešimą bei informaciją ir konstatavusi, kad duomenų valdytojo pateikta

informacija atitinka Vyriausybės 2002 m. vasario 20 d. nutarimu Nr. 262 patvirtintose Duomenų valdytojų pranešimo apie duomenų tvarkymą taisyklėse nurodytus reikalavimus ir neprieštarauja teisėtam duomenų tvarkymui, 2009 m. balandžio 21 d. sprendimu Nr. 2R-952(9.1) įregistravo UAB „Neo Group“ duomenų valdytoju. Nurodoma, kad pareiškėjas su skundu nepateikė jokių įrodymų, kurie patvirtintų ar leistų pagrįstai įtarti, jog Bendrovė vykdo vaizdo stebėjimą paskirstyto valdymo sistemos patalpose kitais, nei Inspekcijai nurodytais, tikslais.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija pažymėjo, jog atsižvelgiant į skundžiamo sprendimo turinį matyti, kad Inspekcija pareiškėjo skundą atmetė atsižvelgusi į aplinkybes, kurios buvo nustatytos dar sprendžiant dėl UAB „Neo Group“ registravimo duomenų valdytoju. Papildomų argumentų ar aplinkybių, nustatytų būtent nagrinėjant pareiškėjo 2013 m. kovo 4 d. skundą, atsakovas skundžiamame sprendime iš esmės nenurodė. Tačiau teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad vien tai, jog UAB „Neo Group“ yra registruotas duomenų valdytoju, savaime nereiškia, kad visomis Bendrovėje sumontuotomis vaizdo kameromis vaizdo stebėjimas visada bus vykdomas teisėtai. Todėl sprendžiant dėl pareiškėjo skundo pagrįstumo turėjo būti ne tik remiamasi faktu, jog Bendrovė registruota duomenų valdytoju, o atsižvelgiama ir į skunde nurodytus argumentus bei konkrečiu atveju aktualias aplinkybes.

Aplinkybės, į kurias atsižvelgta atsakovo skundžiamame sprendime, buvo susiklosčiusios dar tuo metu, kai vaizdo stebėjimas paskirstyto valdymo sistemos patalpose nebuvo atliekamas, o teikdamas 2013 m. kovo 4 d. skundą, pareiškėjas nurodė, kad 2012 m. spalio mėnesio pabaigoje Bendrovė paskirstyto valdymo patalpose sumontavo naujas vaizdo stebėjimo priemones ir pradėjo vykdyti vaizdo stebėjimą, todėl prašė nutraukti neteisėtą asmens duomenų tvarkymą naudojant vaizdo stebėjimo priemones būtent paskirstyto valdymo patalpose.

Atsakovas apeliaciniame skunde tvirtino, jog nagrinėjamu atveju turėjo būti remiamasi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. birželio 18 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-1980/2012. Šioje nutartyje teismas rėmėsi tuo, kad Inspekcija jau buvo įvertinusi vaizdo kamerų įrengimo pagrįstumą ir atitikimą nustatytiems tikslams, spręsdama dėl bendrovės įregistravimo duomenų valdytoju. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad minėtoje byloje teismas taip pat atsižvelgė į tai, kad byloje nebuvo duomenų, jog Inspekcijos jau įvertinta situacija būtų pasikeitusi. Tačiau nagrinėjamoje byloje vertinant aukščiau nurodytus duomenis, matyti, jog situacija, buvusi pareiškėjui teikiant 2013 m. kovo 4 d. skundą, buvo pasikeitusi lyginant su egzistavusia sprendžiant dėl UAB „Neo Group“ registravimo duomenų valdytoju – vaizdo stebėjimo kameros paskirstyto valdymo sistemos patalpose ne tik buvo sumontuotos, bet jau buvo ir naudojamos. Todėl teisėjų kolegija konstatavo, kad atsakovas, nagrinėdamas pareiškėjo skundą, galėjo atsižvelgti į sprendžiant dėl Bendrovės įregistravimo duomenų valdytoju metu surinktus duomenis, tačiau remtis vien jais šiuo atveju nebuvo pakankama, kadangi tuo metu situacija buvo pakitusi. Tai lemia, kad Inspekcijos 2013 m. kovo 12 d. sprendimas nėra išsamus ir buvo priimtas neįvertinus visų su pareiškėjo 2013 m. kovo 4 d. skundu susijusių aplinkybių. Teisėjų kolegija nutarė, kad pirmosios instancijos teismas pagrįstai panaikino Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2013 m. kovo 12 d. sprendimą.

2014 m. rugpjūčio 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-394/2014
Procesinio sprendimo kategorija 25

29. Bylos, susijusios su ginklų ir šaudmenų kontrole

Dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme nustatytų reikalavimų leidimams taikymo, atsižvelgiant į asmens charakteristiką ir asmenines savybes

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsisakymo pareiškėjui išduoti neterminuotą leidimą įsigyti, laikyti (nešiotis) ginklus. Atsakovas apskrities vyriausiasis policijos komisariatas netenkino pareiškėjo prašymo išduoti paminėtą leidimą, kadangi pareiškėjo įgytas ginčo ginklas jo prašymo išduoti neterminuotą leidimą šį ginklą laikyti (nešiotis) padavimo metu buvo priskirtas ginklų, kurių negali įsigyti ir turėti nepriekaištingos reputacijos kriterijų neatitinkantis asmuo, kategorijai, o pagal Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 18 straipsnio 2 dalies 2 punktą nepriekaištingos reputacijos asmeniui nelaikomas asmuo, įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu pripažintas padaręs nusikaltimą, už kurį Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatyta didžiausia bausmė viršija 3 metus laisvės atėmimo ir kurį padarė būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų.

Pagal Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 2010 m. lapkričio 18 d. pakeitimo įstatymo (2012 m. birželio 29 d. įstatymo Nr. XI-2156, galiojusio nuo 2012 m. liepos 12 d. iki 2013 m. gruodžio 30 d., redakcija) (toliau – ir Pakeitimo įstatymas) 2 straipsnio 4 dalį buvo numatyta, jog

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nustatyti griežtesni negu iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusio Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo 18 straipsnio 2 dalyje nustatyti apribojimai netaikomi asmenims, kurie 2011 m. vasario 28 d. turėjo leidimą laikyti ginklus ar leidimą nešiotis ginklus, jeigu aplinkybės, dėl kurių gali būti taikomi apribojimai, atsirado iki šio įstatymo įsigaliojimo.

Nagrinėto ginčo atveju buvo tenkinama tik viena iš dviejų būtinųjų išimties taikymo sąlygų – pareiškėjas Kauno apylinkės teismo 1975 m. liepos 13 d. nuosprendžiu buvo nuteistas pagal 1961 m. Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos baudžiamojo kodekso 225 straipsnio 2 dalį (piktybinis chuliganizmas), šios teisės normos sankcijoje buvo numatyta nuo 1 iki 5 metų terminuoto laisvės atėmimo (t. y. ši aplinkybė atsirado iki Pakeitimo įstatymo įsigaliojimo), tačiau nėra tenkinama kita būtinoji sąlyga – 2011 m. vasario 28 d. pareiškėjas neturėjo leidimo laikyti ar nešiotis ginklus, dėl to pareiškėjui formaliai negali būti taikoma įstatymų leidėjo numatyta išimtis ir taikoma ne aktuali Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo redakcija ir joje numatytas asmens, nelaikomo nepriekaištingos reputacijos, apibrėžimas, o ankstesnėje įstatymo redakcijoje apibrėžta sąvoka.

Teisėjų kolegija vertino, jog atsakovas priėmė ginčytą sprendimą formaliai tinkamai pritaikydamas teisės aktų normas. Tačiau šiuo konkrečiu atveju, atsižvelgus į bylos faktines aplinkybes, buvo pritarta pirmosios instancijos teismo išvadai, jog negalima vadovautis vien formaliais pagrindais ir vertinti atsakovo sprendimą kaip atitinkantį teisingumo kriterijų. Teisėjų kolegijos nuomone, šioje byloje ypač svarbi yra pareiškėjo charakteristika ir jo asmeninės savybės, į ką pagrįstai atsižvelgė pirmosios instancijos teismas, t. y. tai, jog 1990 m. pareiškėjas davė priesaiką Lietuvos valstybei kaip Lietuvos Respublikos karys, buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės kuopos vadu ir savo pavaldume turėjo daugiau kaip 100 karių, 1993 m. buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės bataliono vadu ir pavaldume turėjo apie 500 karių, 1994 m. pareiškėjui buvo suteiktas karininko laipsnis, pareiškėjas tarnybos metu turėjo tarnybinį šaunamąjį ginklą, buvo atsakingas už kariuomenės bataliono ginkluotę, 1998 m. dėl amžiaus buvo išleistas į atsargą ir jam paskirta valstybinė pensija, o už nuopelnus Lietuvai pareiškėjas buvo apdovanotas „Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu“, „Sausio 13-osios atminimo medaliu“. Be to, nuo pareiškėjo nuteisimo praėjo beveik 40 metų, per šį laikotarpį, pagal byloje esančią informaciją, naujų teisės pažeidimų pareiškėjas nepadarė. Būtent pareiškėjo asmeninės savybės ir byloje susiklosčiusi situacija, anot teisėjų kolegijos, šiuo išskirtiniu atveju sudaro pagrindą nukrypti nuo Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme įtvirtintų reikalavimų ir netaikyti jame įtvirtintų teisės įsigyti ir turėti ginklus ir šaudmenis apribojimų.

Atsižvelgusi į išdėstytus motyvus, teisėjų kolegija ginčytą sprendimą vertino kaip neatitinkantį protingumo, proporcingumo bei teisingumo principų, todėl pritarė pirmosios instancijos teismo sprendimui jį panaikinti ir įpareigoti atsakovą išduoti leidimą įsigyti, laikyti (nešiotis) ginklą pagal pareiškėjo prašymą.

2014 m. rugpjūčio 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-1553/2014
Procesinio sprendimo kategorija 29

35. Bylos, susijusios su vietos savivalda

35.3. Kitos bylos susijusios su vietos savivalda

Dėl tarp kompetentingos įstaigos ir vežėjo sudarytos sutarties bei leidimo vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais galiojimo termino pratęsimo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos (toliau – Administracija) 2012 m. rugsėjo 7 d. raštų Nr. (4.76.)-R2-3104 ir Nr. (4.76.)-R2-3102 teisėtumo ir pagrįstumo. Byloje nustatyta, kad Administracija 2012 m. gegužės 23 d. raštuose Nr. (4.76.)-R2-1893 ir Nr. (4.76.)-R2-1901, adresuotuose pareiškėjams (keleivių vežėjams) (toliau – ir įmonės), nurodė, jog įgyvendinant Administracijos direktoriaus 2012 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. AD1-1052 patvirtintą Maršrutinių taksi integravimo į bendrąją viešojo transporto sistemą koncepciją (toliau – Koncepcija) įmonių aptarnaujami maršrutai, atitinkamai Nr. 2 ir Nr. 7, bus nutraukti, o suformuotiems naujiems maršrutams aptarnauti bus skelbiami vežėjų parinkimo konkursai, kuriuose galės dalyvauti visi vežėjai, atitinkantys konkurso sąlygose nustatytus reikalavimus. Šiuose raštuose pažymėta, kad 2012 m. rugsėjo 2 d. baigiasi įmonių ir Klaipėdos miesto savivaldybės pasirašytų sutarčių, taip pat leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais galiojimo terminai, kurie nebus pratęsti. Pareiškėjai prašymais kreipėsi į Administraciją, prašydami pratęsti keleivių vežimo maršrutiniais taksi sutarčių ir leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutu terminus. Administracija, atsakydama į pareiškėjų prašymus, 2012 m. rugsėjo 7 d. priėmė šioje administracinėje byloje skundžiamus raštus,

kuriuose, be kita ko, nurodė, jog pareiškėjų prašymuose keliamu klausimu jiems buvo išsamiai atsakyta Administracijos 2012 m. gegužės 23 d. raštais Nr. (4.76.)-R2-1893 ir Nr. (4.76.)-R2-1901.

LVAT pažymėjo, jog Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 33 punkte, be kita ko, numatyta, kad keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimas yra savarankiškoji (Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir kitų įstatymų nustatyta) savivaldybių funkcija, kuri įtvirtinta ir Kelių transporto kodekso 4 straipsnio 3 dalyje, numatančioje, jog savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos valdo ir organizuoja keleivių vežimą vietinio susisiekimo maršrutais ir lengvaisiais automobiliais taksi. Savivaldybė, vykdydama teisės aktais priskirtas keleivių vežimo vietiniais maršrutais organizavimo funkcijas, veikia viešojo administravimo srityje, kartu įgyvendindama jai suteiktus įgaliojimus, sudaro sutartis dėl keleivių vežimo vietiniais maršrutais paslaugos teikimo (Specialiosios teisėjų kolegijos 2012 m. spalio 3 d. nutartis T-215-2012).

Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatymo 8 straipsnyje įtvirtinta, jog licencijuojamos transporto ūkinės komercinės veiklos sritys nustatomos specialiuosiuose transporto rūšių įstatymuose ir kodeksuose. Kiekvienai šiuose įstatymuose nustatytai transporto licencijuojamos ūkinės komercinės veiklos sričiai licencijos (leidimai) išduodamos pagal Vyriausybės patvirtintas licencijavimo taisykles. Lietuvos Respublikos kelių transporto kodekso 18 straipsnio 11 dalyje numatyta, kad keleiviams vežti reguliariais reisais nustatytu maršrutu išduodamas leidimas. Leidimus keleiviams vežti vietiniais maršrutais išduoda savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos, tolimojo ir tarptautinio susisiekimo maršrutais – Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija. Leidimų išdavimo sąlygas nustato Susisiekimo ministerija.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2006 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. 3-62 patvirtintų Leidimų vežti keleivius reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 1 punkte įtvirtinta, jog jos nustato leidimų vežti keleivius vietinio (miesto ir priemiestinio) bei tolimojo reguliaraus susisiekimo kelių transporto maršrutais išdavimo sąlygas, reikalavimus vežėjams, vežėjų pareigas, teises ir atsakomybę už šių taisyklių reikalavimų nevykdymą. Leidimus vežti keleivius vietinio (miesto ar priemiestinio) reguliaraus susisiekimo maršrutais išduoda atitinkamų savivaldybių institucijos arba jų įgaliotos įstaigos (Taisyklių 8 p.). Pagal Taisyklių 21 punktą kompetentinga įstaiga, sudariusi su vežėju sutartį, šiam vežėjui išduoda leidimą vežti keleivius sutartyje nurodytu maršrutu (maršrutais).

Byloje nustatyta, kad 2010 m. rugpjūčio 30 d. tarp Klaipėdos miesto savivaldybės, atstovaujamos Administracijos direktoriaus, ir pareiškėjų sudarytos sutartys dėl keleivių vežimo maršrutiniais taksi. Šių sutarčių 9 punkte įtvirtintas jų galiojimo laikas iki 2012 m. rugsėjo 2 d. Sutartyse nustatytos vienašališko sutarties nutraukimo nesibaigus jos galiojimo laikui sąlygos (10–12 p.), taip pat savivaldybės pareiga informuoti vežėją ne vėliau kaip prieš tris mėnesius apie maršruto nutraukimą (4.5 p.), tačiau nėra įtvirtinta jokių sutartinių nuostatų apie savivaldybės pareigą pratęsti pasibaigusią sutartį ir maršruto leidimo galiojimo terminus. Pažymėta, kad pagal Taisyklių 22 punktą, pasibaigus sutarties ir leidimo galiojimo terminui, jis gali būti pratęsiamas kompetentingai įstaigai su vežėju sudarant naują sutartį bei išduodant naują leidimą (leidimus), jei pratęsti sutartį ir leidimą pageidaujantis vežėjas laikėsi šių taisyklių reikalavimų ir sutartyje nustatytų sąlygų. Sutarties ir leidimo galiojimo terminas pratęsiamas ne ilgiau kaip 5 metams tomis pačiomis sąlygomis, kaip nustatyta šių Taisyklių 19–21 punktuose. Sutarties ir leidimo galiojimo terminas nepratęsiamas, jei vežėjas nesilaikė šių Taisyklių reikalavimų ir sutartyje nustatytų sąlygų.

Teisėjų kolegijos vertinimu, Taisyklių 22 punkto nuostatos yra dispozityvaus pobūdžio ir atsakovo neįpareigoja pratęsti sutartį ir leidimą su vežėju, kuris laikėsi šių taisyklių reikalavimų ir sutartyje nustatytų sąlygų. Ši nuostata imperatyviai draudžia pratęsti sutartį ir leidimą su tokiu pageidaujančiu pratęsti sutartį ir leidimą vežėju, kuris nesilaikė Taisyklių reikalavimų ir sutartyje nustatytų sąlygų. Kitoks Taisyklių 22 punkto nuostatos aiškinimas leistų susidaryti situacijai savivaldybės teritorijoje, kai tuo pačiu maršrutu keleivius visą laiką vežtų tas pats vežėjas, jeigu jis nepadarytų pažeidimų, nurodytų Taisyklėse bei sutarties sąlygose. Dėl to taptų beprasmiškas vežėjų konkurso skelbimas, teisės aktuose įtvirtintas sutarties šalių laisvės principas, savivaldybės savarankiškųjų funkcijų įgyvendinimas ir pan.

Byloje nustatyta, jog sprendimą nepratęsti su pareiškėjais sudarytų keleivių vežimo reguliariais reisais vietinio susisiekimo maršrutinių taksi maršrutu sutarčių atsakovas priėmė atsižvelgdamas į tai, kad įgyvendinant koncepciją, kurioje nustatytos maršrutinių taksi integravimo į bendrąją viešojo transporto sistemą kryptys, pareiškėjų aptarnaujami maršrutai bus nutraukti, o suformuotiems naujiems maršrutams aptarnauti bus skelbiami vežėjų parinkimo konkursai. Kaip minėta, nei Taisyklėse, nei sutartyse nėra įtvirtintas imperatyvas atsakovui pratęsti sutartis pasibaigus jų galiojimo laikui, nepaliekant atsakovui jokio kito galimo bei teisėto elgesio modelio. Taisyklėse yra įtvirtinta tik atsakovo teisė pratęsti sutartis esant privalomai sąlygai – jog vežėjas laikėsi šių Taisyklių reikalavimų ir sutartyje nustatytų sąlygų. Apie priimtą sprendimą nepratęsti sutarties šalys viena kitą privalo informuoti raštu ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius

(Taisyklių 26 p.). Kaip matyti iš bylos medžiagos, Administracija, nepažeisdama Taisyklėse nurodyto 3 mėnesių termino, 2012 m. gegužės 23 d. raštais Nr. (4.786.)-R2-1893 ir Nr. (4.76.)-R2-1901 informavo pareiškėjus, jog sutartys, joms pasibaigus 2012 m. rugsėjo 2 d., nebus pratęstos.

LVAT konstatavo, jog pirmosios instancijos teismas priėmė teisėtą ir pagrįstą sprendimą, kuriuo pareiškėjų skundą atmetė kaip nepagrįstą.

2014 m. rugpjūčio 19 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵²-1139/2014
Procesinio sprendimo kategorija 35.3

38. Kitos bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

Dėl prekybos alkoholiniais gėrimais vietos sampratos

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos nutarimo, kuriuo pareiškėjui (bendrovei) skirta bauda už Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 10 punkto pažeidimą. Byloje nustatyta, kad bendrovė, turėdama licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, veiklos vykdymo vietoje – kavinėje–restorane, laikė alkoholinius produktus kavinėje neturint juridinę galią turinčių privalomų šių produktų įsigijimo arba gabenimo dokumentų. Alkoholio produktų įsigijimo arba gabenimo dokumentai buvo laikomi administracijos patalpose, t. y. tame pačiame viešbučio pastate, kuriame ir yra pareiškėjo valdomas restoranas–kavinė, tačiau administracija nedirbo ir dokumentų nebuvo galima pateikti.

Alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 10 punktas numato, kad įmonėms, Europos juridiniams asmenims ir jų filialams, užsienio juridinių asmenų atstovybėms Lietuvos Respublikoje laikyti, gabenti Lietuvos Respublikoje draudžiama alkoholio produktus neturint prekybos (sandėliavimo) vietoje ir (ar) jų gabenimo metu juridinę galią turinčių privalomų tų produktų įsigijimo arba gabenimo dokumentų egzemplioriaus. Iš esmės tokį patį reguliavimą nustato ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 618 patvirtintų Mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais prekybos ir viešojo maitinimo įmonėse taisyklių (2011 m. balandžio 3 d. redakcija) (toliau – ir Taisyklės) 8.9 punktas, įtvirtinantis, kad draudžiama parduoti, laikyti prekybos salėse, administracinėse ir pagalbinėse patalpose, sandėliuose, eksponuoti, taip pat gabenti alkoholinius gėrimus neturint prekybos (sandėliavimo) vietoje juridinę galią turinčių privalomų šių gėrimų įsigijimo arba gabenimo dokumentų egzemplioriaus.

Pasisakydama dėl prekybos vietos sampratos, teisėjų kolegija pažymėjo, kad Alkoholio kontrolės įstatymas tiksliai nepateikia šios sąvokos apibrėžimo. Atsižvelgusi į Alkoholio kontrolės įstatymo 2 straipsnio 30 dalyje įtvirtintą viešojo maitinimo vietos apibrėžimą bei Taisyklių 10 punkte numatytą prekybos alkoholiniais gėrimais vietos apibrėžimą, teisėjų kolegija konstatavo, jog prekybos alkoholiniais gėrimais vieta yra pripažįstama vieta, kurioje *inter alia* alkoholiniai gėrimai parduodami vartotojui. Prekybos vieta yra laikoma ta vieta, kurioje prekiaujama alkoholiniais gėrimais (pvz., tam tikra patalpa) ir kurioje priežiūros institucijų reikalavimų patikrinimo metu turi būti dokumentai, įrodantys teisę laikyti alkoholinius gėrimus, jais prekiauti, bei kiti dokumentai, kuriuos įstatymais imperatyviai reikalaujama turėti prekybos vietoje.

Teisėjų kolegijos manymu, toks materialinės teisės normos aiškinimas, atsižvelgiant į imperatyviai joje išreikštą draudimą, yra adekvatus ir proporcingas Alkoholio kontrolės įstatymo tikslams pasiekti. Teisėjų kolegija pastebėjo, jog Alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 10 punkto nuostata iš esmės yra siejama su tuo, kad atliekant patikrinimus alkoholio produktų įsigijimo dokumentai būtų pateikti tikrinimo metu ir būtų galima įsitikinti, ar yra laikomasi įstatymo reikalavimų. Teisėjų kolegijos nuomone, minėtomis Alkoholio kontrolės įstatymo nuostatomis siekiama užtikrinti, kad gaminiais būtų prekiaujama tik aiškiai apibrėžtose (licencijose nurodytose) vietose, taip pat užtikrinti, kad būtų prekiaujama tik teisėtai įsigytais gaminiais, kad patikrinimo metu būtų įmanoma įvertinti, ar įmonė prekiauja teisėtai įsigytais gaminiais. Tokiu būdu, be kita ko, yra užtikrinamas būtinumas laikytis aukštesnių atidumo ir rūpestingumo standartų, kad nebūtų padaryta žala žmogaus sveikatai ir gyvybei.

Atsižvelgusi į nurodytus išaiškinimus, teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, jog nagrinėtu atveju prekybos alkoholiniais gėrimais vieta yra ne administracijos patalpos, o pastate esantis restoranas–kavinė. Atsakovo pareigūnams patikrinus pareiškėjo restoraną–kavinę bei patikrinimo metu nepateikus juridinę galią turinčių privalomų alkoholio įsigijimo arba gabenimo dokumentų egzempliorių (nors šie dokumentai ir realiai egzistavo), Alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 10 punkto reikalavimas buvo pažeistas, nes alkoholio prekybos vietoje šių dokumentų nebuvo ir jų nebuvo galima pateikti.

Teisėjų kolegija taip pat pažymėjo, jog Alkoholio kontrolės įstatymas nereikalauja alkoholio laikymo vietoje turėti originalius dokumentus, o reikalaujama turėti dokumentų egzempliorius, vadinasi, kad pareiškėjas įgyvendintų Alkoholio kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalies 10 punkte esančią nuostatą, jam pakanka restorane–kavinėje laikyti dokumentų egzempliorius (pvz., įstatymų nustatyta tvarka patvirtintas originalių dokumentų kopijas), kurie turėtų juridinę galią. Atitinkamai, pareiškėjo argumentai, jog alkoholio produktų išsigijimo ir gabenimo dokumentai, kaip svarbūs įmonei dokumentai, yra patikimi tik administracijos darbuotojams ir laikomi administracijos patalpose, todėl patikrinimą atliekant ne darbo metu negalėjo būti pateikti tikrintojams, neleidžia priešingai vertinti analizuojamos situacijos. Iš esmės toks vertinimas sudarytų sąlygas piktnaudžiauti susidariusia padėtimi, trukdyti patikrinti Alkoholio kontrolės įstatymo reikalavimų laikymąsi ir išvengti Alkoholio kontrolės įstatyme numatytų imperatyvių reikalavimų, be to, Alkoholio kontrolės įstatymo reikalavimų laikymąsi padarytų priklausomą nuo pašalinių aplinkybių (t. y. ar asmenys, saugantys atitinkamus dokumentus, tuo metu dirba, ar tokios patalpos yra prieinamos ir pan.).

Šioje byloje teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, palikdamas ginčijamą atsakovo nutarimą ir atmesdamas pareiškėjo skundą kaip nepagrįstą, priėmė teisėtą bei pagrįstą sprendimą.

2014 m. rugpjūčio 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1445/2014
Procesinio sprendimo kategorija 38

II. Administracinių bylų teisena

67. Reikalavimo užtikrinimo priemonės

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonės – akto galiojimo stabdymo – taikymo, jei šiame akte nurodyta sumokėti bauda jau turėjo būti sumokėta

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas UAB „Baltijos pervežimai“ kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos 2014 m. birželio 10 d. nutarimą Nr. 1S-89/2014 dėl jo prašymo atidėti Konkurencijos tarybos paskirtos baudos mokėjimą ir išspręsti klausimą iš esmės – baudos mokėjimą atidėti papildomiems šešiams mėnesiams, baudos mokėjimą išdėstant lygiomis dalimis kas mėnesį. Pareiškėjas taip pat prašė taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – iki teismo sprendimo įsiteisėjimo sustabdyti Konkurencijos tarybos paskirtos 1 019 993 Lt baudos mokėjimą. Pareiškėjas nurodė, jog jo finansinė padėtis yra sunki ir skundžiamo nutarimo vykdymas nesulaukus, kol byla bus išspręsta, gali sukelti didesnius neigiamus padarinius nei laikinas jo nevykdymas.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjas dar iki skundžiamo 2014 m. birželio 10 d. nutarimo priėmimo turėjo sumokėti baudą. Pirmosios instancijos teismui priėmus sprendimą sustabdyti atsakovo 2014 m. birželio 10 d. nutarimo, kuriuo buvo sprendžiama dėl prašymo atidėti baudos mokėjimą, galiojimą pareiškėjo faktinė padėtis nepasikeitė ir negalėjo pasikeisti, nes pareiškėjas turi galutiniu teismo sprendimu patvirtintą pareigą sumokėti baudą. Šios sankcijos vykdymas nėra atidėtas, o atsakovas nėra įpareigotas nesiimti veiksmų užtikrinant minėtos pareigos vykdymą. Taigi pirmosios instancijos teismui pritaikius reikalavimo užtikrinimo priemones pareiškėjo padėtis išlieka tokia pati ir jis nepasiekia tikslo, kurio siekė paduodamas prašymą dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo. Atsižvelgdama į tai, apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija nusprendė, kad tokia pirmosios instancijos teismo rezoliucinės dalies formuluotė – laikinai sustabdyti atsakovo 2014 m. birželio 10 d. nutarimo, kuris nepakeitė pareiškėjo pareigos įstatymo nustatyta tvarka sumokėti baudą, galiojimą, nesukelia teisinių pasekmių, o tai sudaro pagrindą panaikinti pirmosios instancijos teismo nutarties dalį, pagal kurią pritaikytos reikalavimo užtikrinimo priemonės.

2014 m. rugpjūčio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁸²²-874/2014
Procesinio sprendimo kategorija 67